

เฝ้าระวังทางระบาดวิทยา

สำนักงานโรค ควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
Bureau of Epidemiology, Department of Disease Control,
Ministry of Public Health.

ประจำสัปดาห์

ISSN 0859-547X

<http://epid.moph.go.th/>

ปีที่ ๓๔ : ฉบับที่ ๕ : ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖, Volume 34 : Number 5 : February 7, 2003

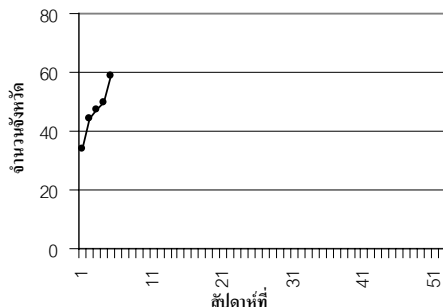
วิสัยทัศน์

กรมควบคุมโรค “ เป็นผู้นำด้านวิชาการและเทคโนโลยีการป้องกันและควบคุมโรคในประเทศและระดับนานาชาติ ”

สำนักงานโรค ควบคุมโรค “ ศูนย์ความเชี่ยวชาญระดับสากล ในด้านมาตรฐานงานระบาดวิทยา ประสานความร่วมมือกับเครือข่ายภายใน และนานาชาติ สร้างองค์ความรู้และภูมิปัญญา ป้องกันโรคภัย และส่งเสริมสุขภาพของประชาชน ”

สัปดาห์ที่ 5 วันที่ 26 มกราคม – 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546

จำนวนจังหวัดส่งข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาเร่งด่วนทันตามกำหนดเวลา
สัปดาห์ที่ 5 ส่งทันเวลา 59 จังหวัด
ปี พ.ศ. 2546 ประเทศไทย

- ★ การเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาในงานชุมนุมลูกเสือโลก ครั้งที่ 20 จังหวัดชลบุรี วันที่ 28 ธันวาคม 2545 – 7 มกราคม 2546 65 - 68
- ★ รายงานการสอบสวนการระบาดของโรคอุจจาระร่วงในกลุ่มพนักงานขายของบริษัทแห่งหนึ่งในงานชุมนุมลูกเสือโลก ครั้งที่ 20 จ. ชลบุรี 68 - 71
- ★ รายงานการเฝ้าระวังโรคในชาวต่างชาติ, ประเทศไทย, มกราคม – ธันวาคม 2545 71 - 72
- ★ สรุปสถานการณ์การเกิดโรคที่สำคัญ สัปดาห์ที่ 5 วันที่ 26 มกราคม - 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546 73 - 74
- ★ ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาเร่งด่วน (สัปดาห์ที่ 5, วันที่ 26 มกราคม - 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546) 75 - 80
- ★ รายงานโรคที่ต้องเฝ้าระวัง (Disease under surveillance) ประจำเดือนมกราคม 2546 81 - 87

ส่งข้อมูลทันเวลาสัปดาห์นี้ 59 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 77.63

การเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา

ในงานชุมนุมลูกเสือโลก ครั้งที่ 20 จังหวัดชลบุรี

วันที่ 28 ธันวาคม 2545 – 7 มกราคม 2546

ความเป็นมา

World Scout Jamboree เป็นการชุมนุมลูกเสือที่มีความสำคัญและยิ่งใหญ่ระดับโลก และในงานชุมนุมลูกเสือโลกครั้งนี้เป็นครั้งที่ 20 ประเทศไทยได้รับเป็นเจ้าภาพจัดงานชุมนุมลูกเสือโลกขึ้น ในระหว่างวันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2545 ถึงวันที่ 7

ทุกรายงานมีคุณค่าต่อระบบเฝ้าระวังและการควบคุมป้องกันโรค โปรดช่วยกันตรวจสอบจำนวนและความถูกต้องและส่งให้ทันตามกำหนดเวลา (ภายในเช้าวันอังคาร)

มกราคม พ.ศ. 2546 โดยจัด ณ บริเวณหาดยาว อำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี ซึ่งมีเนื้อที่ 2,000 ไร่ และมีคำขวัญในงานชุมนุมครั้งนี้ว่า **“Share Our World, Share Our Cultures”** ผู้เข้าร่วมชุมนุม ได้แก่ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ อายุระหว่าง 14 - 18 ปี ทั่วโลกประมาณ 150 ประเทศ พร้อมทั้งลูกเสืออาสาสมัครนานาชาติ (IST = International Service Team) ทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวนประมาณ 6,000 คน ซึ่งจะร่วมกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ท้าทาย ทั้งในเชิงความรู้ การศึกษา ทักษะ ประสบการณ์ พร้อมทั้งพิสูจน์สมรรถภาพทางร่างกายของลูกเสือ โดยจัดกิจกรรมท่ามกลางธรรมชาติ มีทั้งหมด 8 กิจกรรม และกิจกรรมที่เสี่ยงต่อการบาดเจ็บ ได้แก่ กีฬาทางน้ำ (Water Sports Activities), แข่งขันฝึกทักษะ (Tournament), เดินทางไกล (Exploring Nature), พัฒนาชุมชน (Community Serving) และ มรดกของเรา (Our Heritage)

วิธีการ

กำหนดการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาในงานชุมนุมลูกเสือโลก โดยเฝ้าระวังการป่วยและการบาดเจ็บ ที่เกี่ยวกับลูกเสือ และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมชุมนุมลูกเสือโลก ประชากรกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ลูกเสืออาสา (International Service Team หรือ IST) เจ้าหน้าที่สนับสนุนฝ่ายไทย ล่ามหรือผู้ประสานงาน ผู้สื่อข่าว เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดงานและกิจกรรม ทั้งก่อนและระหว่างเวลาที่มีการจัดงานชุมนุม และอาจมีการเฝ้าระวังหลังจากจบงานชุมนุมอีกระยะเวลาหนึ่ง (7 วัน) และเมื่อพบโรคที่อาจก่อให้เกิดการแพร่ระบาดไปยังผู้อื่นได้เร็ว ได้รับดำเนินการสอบสวน เพื่อยืนยันการเจ็บป่วย หาสาเหตุหรือเชื้อก่อโรค โดยเฉพาะถ้ามีการระบาดหรือการเกิดโรคเป็นกลุ่ม จะต้องหาสาเหตุให้ได้เพื่อควบคุมให้โรคสงบลงโดยเร็ว หรือป้องกันไม่ให้เกิดการระบาดขึ้นอีก

ข้อมูลข่าวสารด้านการแพทย์และสาธารณสุขในการชุมนุมลูกเสือโลก กำหนดไว้ 2 ส่วน ดังนี้

1. สถานการณ์การป่วยและการบาดเจ็บ
2. สถานการณ์การระบาดหรือเหตุการณ์ผิดปกติ

โดยโรคที่มีการรายงาน ได้แก่ อุจจาระร่วงอย่างแรง, อาหารเป็นพิษ, อุจจาระร่วงเฉียบพลัน, ตาแดง, หัด, ไข้หวัดใหญ่, ไข้เลือดออก และรวมไปถึงผู้ป่วยที่มีอาการรุนแรงและไม่ทราบสาเหตุ, โรคที่เกิดเป็นกลุ่ม และอุบัติเหตุ/ภัยที่เกิดเป็นกลุ่ม

สรุปผลการดำเนินงานเบื้องต้น ระหว่างวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2545 – 10 มกราคม พ.ศ. 2546

ตั้งแต่วันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2545 ถึงวันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2546 เวลา 15.00 น.

ผู้มารับบริการ 12,600 ราย ไม่มีผู้ป่วยเสียชีวิต

รับการรักษาในค่าย 12,520 ราย นอกค่าย 80 ราย จำแนกเป็นการป่วย 8,061 ราย (64.0%) การบาดเจ็บ 2,925 ราย (23.2%) และขอยา 1,614 ราย (12.8%)

รายงานประจำวันการเฝ้าระวังในงานชุมนุมลูกเสือโลก ครั้งที่ 20 (เฉพาะผู้รับบริการในค่ายลูกเสือ) ตั้งแต่วันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2545 ถึงวันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2546 เวลา 15.00 น.

ผู้มารับบริการ 12,520 ราย ไม่มีผู้ป่วยเสียชีวิต จำแนกเป็นการป่วย 8,005 ราย (63.9%) การบาดเจ็บ 2,906 ราย (23.2%) และขอยา 1,609 ราย (12.9%)

ผู้ป่วย/บาดเจ็บ เป็นเพศชาย 7,806 ราย (62.3%) เพศหญิง 4,587 ราย (36.6%) ไม่ระบุ 127 ราย (1.0%)

ผู้ป่วย/บาดเจ็บ เป็นชาวไทย 5,620 ราย (44.9%) ชาวต่างชาติ 6,881 ราย (55.0%) ไม่ระบุ 19 ราย (0.2%) เมื่อจำแนกตามส่วนชาวต่างชาติที่มารับบริการ พบว่า ชาวต่างชาติที่มารับบริการสูงสุด 10 อันดับแรก ได้แก่ อังกฤษ 1,496 ราย (21.7%) ญี่ปุ่น 466 ราย (6.8%) สวีเดน 428 ราย (6.2%) สหรัฐอเมริกา 411 ราย (6.0%) เยอรมนี 367 ราย (5.3%) เบลเยียม 329 ราย (4.8%) เนเธอร์แลนด์ 258 ราย (3.7%) เม็กซิโก 250 ราย (3.6%) สวิตเซอร์แลนด์ 231 ราย (3.4%) และโปรตุเกส 166 ราย (2.4%) ตามลำดับ

ผู้ป่วย/บาดเจ็บ จำแนกตามกลุ่มอายุ พบว่า กลุ่มอายุที่มีผู้ป่วยมากที่สุด คือ กลุ่มอายุ 14 - 19 ปี 6,707 ราย (53.6%) รองลงมาคือ กลุ่มอายุ 20 - 29 ปี 2,545 ราย (20.3%) กลุ่มอายุ 40 - 49 ปี 1,072 ราย (8.6%) กลุ่มอายุ 30 - 39 ปี 888 ราย (7.1%) กลุ่มอายุ 50 - 59 ปี 500 ราย (4.0%) กลุ่มอายุน้อยกว่า 14 ปี 265 ราย (2.1%) และกลุ่มอายุมากกว่า 59 ปี 186 ราย (1.5%) ตามลำดับ และไม่ระบุอายุ 357 ราย (2.9%)

ผู้ป่วย/บาดเจ็บ จำแนกตามประเภท พบว่ากลุ่มที่มารับบริการมากที่สุด คือ ล่าม 3,844 ราย (30.7%) รองลงมาคือ ลูกเสือ 978 ราย (7.8%) ผู้สื่อข่าว 975 ราย (7.8%) ลูกเสืออาสาสมัครนานาชาติ (IST) 261 ราย (2.1%) หัวหน้าลูกเสือ 42 ราย (0.3%) และเจ้าหน้าที่ 21 ราย (0.2%) ตามลำดับ นอกจากนี้พบว่าไม่ระบุประเภท 6,399 ราย (51.1%)

ผู้ป่วย/บาดเจ็บ จำแนกตามสถานที่เกิดโรค พบว่า แคมป์ IST จำนวน 4,072 ราย (32.5%) แคมป์ C จำนวน 2,061 ราย (16.5%) แคมป์ B จำนวน 1,873 ราย (15.0%) แคมป์ A จำนวน 1,672 ราย (13.4%) แคมป์ D จำนวน 1,649 ราย (13.2%) และอื่น ๆ 1,193 ราย (9.5%)

ผู้ป่วย/บาดเจ็บ จำแนกตามสถานพยาบาลมารับบริการ พบว่า โรงพยาบาลสนาม 3,437 ราย (27.5%) คลินิก IST 2,784 ราย (22.2%) คลินิก C 1,775 ราย (14.2%) คลินิก D 1,697 ราย (13.6%) คลินิก A 1,456 ราย (11.6%) และคลินิก B 1,371 ราย (11.0%)

โรคที่น่าสนใจและพบมาก ได้แก่ โรคทางเดินหายใจ 3,489 ราย, ผิวหนังอักเสบ 1,070 ราย, ตาแดงและเยื่อตาอักเสบ 166 ราย, อุจจาระร่วงเฉียบพลัน 319 ราย และโรคระบบทางเดินอาหารอื่น ๆ 437 ราย

การบาดเจ็บที่น่าสนใจ ได้แก่ บาดแผลถลอก 1,173 ราย, บาดแผลเปิด 395 ราย, เคล็ด ขัด ยอก 281 ราย, แผลไหม้ 246 ราย และกระดูกหัก 46 ราย

สรุปสถานการณ์การระบาดของโรคหรือเหตุการณ์ผิดปกติ ตั้งแต่วันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2545 – 8 มกราคม พ.ศ. 2546 พบโรคที่ต้องสอบสวน ได้แก่

โรคอุจจาระร่วงเฉียบพลันและโรคอาหารเป็นพิษ

ตั้งแต่วันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2545 – 8 มกราคม พ.ศ. 2546 มีรายงาน 274 ราย เป็นเพศชาย 183 ราย หญิง 91 ราย พบผู้ป่วยมากที่สุดในกลุ่มอายุ 14 – 19 ปี 149 ราย (ร้อยละ 54.4) ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มลูกเสืออาสา 100 ราย รองมาเป็นกลุ่มลูกเสือ 99 ราย ส่วนใหญ่เป็นคนไทย 137 ราย สหราชอาณาจักร 30 ราย พบผู้ป่วยมากที่สุดในวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2546 จำนวน 41 ราย เก็บตัวอย่างอุจจาระส่งตรวจ 249 ราย ได้รับผลการตรวจ 218 ราย เพาะเชื้อแบคทีเรียก่อโรคในลำไส้ 12 ราย พบเชื้อ *Vibrio parahaemolyticus* 8 ราย และจากการสอบถามประวัติการรับประทานอาหารที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อนเชื้อโรค พบเป็นอาหารนอกค่าย ได้แก่ ส้มตำปู หอยดอง อาหารทะเล เป็นต้น ส่วนอาหารในค่ายได้สุ่มตัวอย่างส่งตรวจเพาะเชื้อ ผลไม่พบเชื้อ แต่ในวันที่ 2 - 4 มกราคม พ.ศ. 2546 พบโรคอาหารเป็นพิษระบาดในกลุ่มพนักงานของร้านซูเปอร์มาร์เก็ตภายในค่าย 32 ราย จากพนักงานทั้งหมดของร้านซูเปอร์มาร์เก็ตภายในค่าย 159 ราย พบอาหารที่เป็นสาเหตุ คือ ก๋วยเตี๋ยวและบะหมี่หมูแดงหน้าปู ซึ่งเป็นอาหาร

มือเทียง ของวันที่ 2 มกราคม พ.ศ. 2546 จากครัวเฉลี่ย (อยู่นอกค่าย) จากการศึกษาทางระบาดวิทยา พร้อมกับมีผลการตรวจเพาะเชื้อจากผู้ป่วย พบเชื้อ *Vibrio parahaemolyticus* 3 ราย

โรคตาแดง

ตั้งแต่วันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2545 – 8 มกราคม พ.ศ. 2546 มีรายงาน 57 ราย เป็นเพศชาย 32 ราย หญิง 25 ราย พบผู้ป่วยมากที่สุดในกลุ่มอายุ 14 – 19 ปี 43 ราย (ร้อยละ 75) ส่วนใหญ่เป็นลูกเสือ 44 ราย ส่วนใหญ่เป็นชาวต่างชาติ 44 ราย โดยเป็นชาวอังกฤษมากที่สุด 8 ราย พบผู้ป่วยมากที่สุดในวันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2546 10 ราย และได้เก็บตัวอย่างจำนวนหนึ่งจากสารคัดหลั่งจากตาส่งแยกเชื้อ ขณะนี้รอผลการตรวจห้องปฏิบัติการ ได้ให้ข้อเสนอแนะในการควบคุมและป้องกัน เมื่อพบผู้ป่วยแต่ละราย และไม่พบการระบาดเป็นกลุ่ม

ปัญหาอุปสรรค

1. ระบบข้อมูลในการเฝ้าระวังล่าช้าและไม่ครบถ้วน เนื่องจากปัญหาด้านบุคคลที่ไม่บันทึกวันที่ ตัวแปรที่เก็บไม่ครบ
2. วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานไม่เพียงพอ ได้แก่ จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอ และไม่มีประสิทธิภาพ เป็นต้น

รายงานโดย กลุ่มพัฒนาระบบและมาตรฐานงานระบาดวิทยา, กลุ่มเฝ้าระวังสอบสวนทางระบาดวิทยา, กลุ่มส่งเสริมสนับสนุนวิชาการ สำนักระบาดวิทยา และสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 3 และที่ 4 กรมควบคุมโรค

รายงานการสอบสวนการระบาดของโรคอุจจาระร่วงในกลุ่มพนักงานขายบริษัทแห่งหนึ่ง ภายในงานชุมนุมลูกเสือโลก ครั้งที่ 20 อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี

จากการเฝ้าระวังโรคในงานชุมนุมลูกเสือโลกครั้งที่ 20 โดยความรับผิดชอบของทีมเฝ้าระวังและสอบสวนทางระบาดวิทยา สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข พบว่ามีการระบาดของโรคอุจจาระร่วงเฉียบพลันในกลุ่มพนักงานขายบริษัทแห่งหนึ่ง (ขอใช้แทนด้วย “พ”) ซึ่งทำหน้าที่ขายของในซูเปอร์มาร์เก็ตต่าง ๆ ในค่ายลูกเสือโลก ช่วงวันที่ 2 – 3 มกราคม พ.ศ. 2546 โดยในระหว่างวันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ. 2545 - 3 มกราคม พ.ศ. 2546 มีผู้ป่วยด้วยโรคอุจจาระร่วงเฉียบพลัน ซึ่งเป็นพนักงานขายบริษัท พ. มารับการรักษาในคลินิกต่าง ๆ และโรงพยาบาลสนาม ในค่ายลูกเสือโลกรวม 32 ราย ในวันที่ 3 มกราคม พ.ศ. 2546 มีผู้ป่วยมารับการรักษามากผิดปกติ มีจำนวน 14 ราย ผู้ป่วยเริ่มมีอาการป่วยตั้งแต่เวลา 21.00 น. ของวันที่ 2 มกราคม พ.ศ. 2546 ถึงเวลา 12.00 น. ของวันที่ 3 มกราคม พ.ศ. 2546

ทางทีมเฝ้าระวังและสอบสวนทางระบาดวิทยา สำนักระบาดวิทยา ร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขอำเภอสัตหีบ ได้ดำเนินการสอบสวนทางระบาดวิทยาในวันที่ 4 – 6 มกราคม พ.ศ. 2546 โดยแบ่งเป็นการสอบสวนโรคเฉพาะราย การศึกษาทางสิ่งแวดล้อมและทางห้องปฏิบัติการ รวมทั้งการศึกษาเชิงวิเคราะห์เพื่อหาสาเหตุ ปัจจัยเสี่ยง และควบคุมการระบาดในครั้งนี้